

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

NEGYEDIK SZEKCIÓ

NAGY GÁBOR kontra MAGYARORSZÁG (2. szám)

(kérelem száma 73999/14)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2017. április 11

Ez az ítélet az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdésében foglalt körülményeinek beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.

A Nagy Gábor kontra Magyarország (2. sz.),
ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága (4. szekció) Kamaraként
tartott ülésén, melynek tagjai voltak:
Elnök, Vincent A. De Gaetano
Sajó András,
Nona Tsotsoria,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Krzysztof Wojtyczek,
Egidijus Kūris,
Gabriele Kucsko-Stadlmayer, *bírók*,
és Szekció Jegyzőkönyvvezető, Marialena Tsirli,
A 2017. március 21-én tartott zárt ülésén lefolytatott zárt tanácskozását
követően az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

ELJÁRÁS

1. Az eljárás a Magyarország ellen 2014. November 17-én Nagy Gábor úr, magyar állampolgár által az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről Szóló Egyezmény ("az Egyezmény") 34. Cikke alapján Magyarország ellen benyújtott kérelem (73999/14 sz.) indult.

2. A kérelmezőt Barbalics I. úr Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte. A magyar kormányt ("Kormány") Tallódi Z. úr képviselte az Igazságügyi Minisztériumból.

3. A kérelmező az Egyezmény 5. Cikk 1., 3. és 4. pontjai alapján azt a panaszt terjesztette elő, hogy letartóztatása alaptalan volt, indokolatlanul elhúzódott, és a szabadlábra helyezése iránt benyújtott kérelmeinek elbírálása során, tisztességtelenül jártak el.

4. Az 5. Cikk 3. és 4. pontja alapján 2015. május 21-én benyújtott panaszokat továbbították a Kormánynak, a kérelmek többi részét a Bíróság Szabályzatának 54. pont 3. szabálya alapján elfogadhatatlannak minősítették.

5. 2016. május 4-én a Bíróság úgy határozott, hogy megvizsgálja annak lehetőségét, hogy a jelen ügyben a pilot ítéleti eljárást alkalmazza (ld. *Broniowski v. Poland* [GC], 31443/96, §§ 189-94 and the operative part, ECHR 2004-V, and *Hutten-Czapska v. Poland* [GC], no. 35014/97, §§ 231-39 és a rendelkező rész, ECHR 2006-VIII) és felszólította a feleket, hogy tegyék meg az ezzel kapcsolatos észrevételeiket. A felek ezzel kapcsolatban, megküldték észrevételeiket.

A TÉNYEK

I. AZ ESET KÖRÜLMÉNYEI

6. A kérelmező 1990-ben született, és Budapesten él.

7. 2013. március 22-én a rendőrség nyomozást indított fegyveresen elkövetett magánlaksértés ügyében, melyet Budapesten három álarcos férfi követett el. A bűncselekményt eredetileg ismeretlen tettesek által elkövetett fegyveres rablásnak minősítették.

8. A rendőrség a bűncselekmény helyszínének közelében egy autót közúti ellenőrzésre állított meg. Rövid üldözés után elfogták a sofőrt, K. I.-t, de a másik utas elmenekült.

9. Az autóban és K.I. ruhájában a rendőrség a rablásból származó értékeket talált, valamint megtalálta a kérelmező személyi igazolványát és mobiltelefonját.

10. Ugyanezen a napon a rendőrség átkutatta a kérelmező házát, de a rablással kapcsolatban semmit nem talált.

11. K.I. többszörösen büntetett előéletű személy, a tanúvallomásaiban azt állította, hogy az autóban vele utazó másik személy, aki tehát elmenekült, nem a kérelmező volt. Az ott jelen lévő rendőrök egyike se tudta egyértelműen azonosítani a személyt.

12. A rendőrség 2013. március 25-én letartóztatási parancsot adott ki a kérelmező ellen.

13. 2013. április 3-án a kérelmező feladta magát, miután tudomást szerzett a letartóztatási parancsról. Fegyveres rablás gyanújával tartóztatták le.

14. A kérelmezőt még ugyanazon a napon kihallgatták, mely kihallgatáson a kérelmező kirendelt védője elmulasztott részt venni. A kérelmező tagadta, hogy részt vett volna a rablásban, és tagadott minden vádat. Az ezzel kapcsolatos panaszát a Fővárosi Főügyészség elutasította azzal az indokkal, hogy a rendőrségi jelentés, az elkobzott tárgyak és a tanúvallomások megalapozták vele szemben a gyanúsítást.

15. 2013. április 6-án a Pesti Központi Kerületi Bíróság a Büntetőeljárásról szóló törvény 129. § (2) bek. (a) – (d) pontjai alapján fegyveres rablás gyanúja miatt elrendelte a kérelmező előzetes letartóztatását. A bíróság a rendőrségi feljelentés, a helyszíni nyomozás, tanúk vallomása, a különböző elkobzott és megvizsgált bűnjelleg alapján egyetértett az ügyészséggel az alapos gyanú fennállása tekintetében. Megállapította, hogy az előzetes letartóztatás azért is szükséges, mert a kérelmező egyszer már elmenekült a rendőrség elől, és csak ezt követően adta fel magát, de csak azért, hogy elkerülje a büntetőjogi felelősségre vonást. Valóban fennállt a szökés reális veszélye. Ezen kívül bizonyíték volt arra, hogy a kérelmező megpróbálta a tanúkat alibi bizonyítása érdekében

befolyásolni, mivel az általa indítványozott tanúk hamis tanúvallomást tettek, a tekintetben, hogy hol tartózkodott a rablás időpontjában. Tekintettel arra, hogy a kérelmezővel szemben autólopás miatt szintén büntetőeljárás volt folyamatban, és mivel a kérelmezőnek nem volt rendszeres jövedelme és munkája sem, fennállt a kockázata annak, hogy újabb bűncselekményeket követ el. A hatóságok azonban nem hoztak nyilvánosságra olyan bizonyítékot, amely azt támasztotta volna alá, hogy a kérelmező részt vett a rablásban.

16. A kirendelt védő, elmulasztotta a tárgyalást.

17. 2013. április 15-én a Fővárosi Törvényszék tárgyalás tartása nélkül elutasította a kérelmező fellebbezését. Az indoklásban megismételte az elsőfokú bíróság indokait.

18. Ezt követően, az ügyészség a kérelmező előzetes letartóztatásának meghosszabbítását indítványozta. Az indítványt 2013. május 3-én közölték a kérelmezővel és ugyanezen a napon a bíróság 2013. augusztus 6-ig hosszabbította meg a kérelmező előzetes letartóztatását. Ennél fogva, a kérelmezőnek nem volt lehetősége az indítvánnyal kapcsolatban észrevételeket tenni. A bíróság a letartóztatás szükségessége tekintetében fenntartotta a korábbi indokokat, és hangsúlyozta, hogy a harmadik gyanúsítottal szemben még folyamatban van a nyomozás, ezért a kérelmező szabadlábra bocsátása akadályozná az eljárást. A bíróság figyelembe vette, hogy a kérelmezővel szemben letartóztatási parancsot kellett kibocsátani, aki egyébként munkanélküli volt, nem volt jövedelme, és más büntetőeljárás is folyamatban volt ellene. A bíróság megállapította, hogy fennáll a szökés veszélye (figyelembe véve a kilátásba helyezett büntetés súlyosságát), valamint az újabb bűncselekmény elkövetésének kockázata is (tekintve bizonytalan személyes körülményeit), valamint fennáll a veszélye a nyomozás befolyásolásának is (amennyiben a kérelmező találkozik a harmadik gyanúsítottal). A bíróság megjegyezte, hogy arra is bizonyíték van, hogy a kérelmező alibit próbált szerezni magának, miközben szökésben volt.

19. 2013. június 5-én a Fővárosi Törvényszék elutasította a kérelmező fellebbezését, egyetértve az első fokú határozattal.

20. 2013. július 23-án a kérelmező által megbízott ügyvéd a szabadlábra helyezést kérelmezte, azzal az indokkal, hogy a hatóságok nem mutattak fel olyan bizonyítékot, mely a bíróság határozatát alátámasztotta volna. Vitatta az alapos gyanú fennállását, hangsúlyozva, hogy a kérelmező önként fordult a rendőrséghez, és olyan dokumentumokat csatolt, melyek szerint a kérelmező édesanyja hajlandó a kérelmező költségeinek viselésére.

21. 2013. július 30-án az ügyészség indítványozta a kérelmező előzetes letartóztatásának meghosszabbítását. Az indítványt a kérelmező ügyvédjének 2013. július 31-én, 1 nappal azelőtt adták át, hogy a bíróság 2013. október 6-ig meghosszabbította a kérelmező előzetes letartóztatását. A bíróság ezzel egyidejűleg elutasította a szabadlábra helyezés iránti

kérelmet, és ennek során nem hallgatta meg személyesen a kérelmezőt. Úgy találta, hogy a kérelmező kizárólag azért adta fel magát a rendőrségnek, hogy ezzel a büntetést elkerülje. A bíróság úgy találta, hogy az édesanya kötelezettségvállalása nem zárja ki a szökés, vagy az újabb bűncselekmény elkövetésének kockázatát. Megállapította, hogy a meghosszabbítás az is megalapozza, hogy a kérelmező korábban megszökött, befolyásolhatja a tanúkat, tekintve, hogy korábban már megkísérelt alibit biztosítani magának. A bíróság szintén hivatkozott a kilátásban lévő súlyos büntetésre, és az újabb bűncselekmény elkövetésének kockázatára.

22. 2013. augusztus 15-én a Fővárosi Törvényszék elutasította a kérelmező fellebbezését, anélkül, hogy személyesen meghallgatta volna.

23. 2013. október 3-án Budai Központi Kerületi Bíróság a Büntetőeljárásról szóló törvény 129. § (2) bek. (b) – (d) pontjai alapján, 2014. január 6-ig meghosszabbította a kérelmező előzetes letartóztatását. A bíróság a rendőrségi feljelentésre, a helyszíni szemlére, a tanúvallomásokra, és egyéb bizonyítékokra hivatkozva úgy találta, hogy a kérelmező érveivel ellentétben megalapozható, hogy fennáll a bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja. Ami az előzetes letartóztatás konkrét indokait illeti, a bíróság a továbbiakban már nem hivatkozott arra, hogy korábban a kérelmező már egyszer megszökött, mivel ezt követően önként jelentkezett a rendőrségnél. A többi indokot azonban megismételte. A bűnismétlés kockázatának indokaként a bíróság megjegyezte, hogy a nyomozás megkezdése előtt a kérelmezőnek csak egy rövid 5 hónapos munkaviszonya volt, nem szüleivel, hanem néhány barátjával élt együtt, 2013. május 3-án már egyszer elítélték lopás miatt, és jelenleg is büntetőeljárás volt folyamatban ellene, autólopás miatt. A bíróság megállapította, hogy a kérelmező nem tudta megfelelően bizonyítani személyes körülményeinek stabilitását. Az összejárás kockázatára vonatkozóan a bíróság megállapította, hogy a harmadik gyanúsítottat még nem sikerült azonosítani, és több ellopott tárgy hollétét sem sikerült megállapítani.

24. A tárgyaláson mind a kérelmező, mind az ügyvédje részt vett.

25. 2013. október 11-én a Fővárosi Törvényszék hatályban tartotta a fenti határozatot. Megállapította ezen kívül, hogy enyhébb intézkedés mint például házi őrizet, vagy lakhely elhagyási tilalom a kérelmező tekintetében nem volt alkalmazható, mivel ezek nem zárták ki az összejárás, bűnismétlés vagy szökés kockázatát.

26. 2014. január 3-án a Budai Központi Kerületi Bíróság a Büntetőeljárásról szóló törvény 129. § (2) bek. (b) - (d) pontjainak alapján 2014. április 6-ig meghosszabbította a kérelmező előzetes letartóztatását. A kérelmezőnek azzal az érvevel kapcsolatban, hogy nincs bizonyíték a vele szemben fennálló alapos gyanúra, a bíróság megállapította, hogy amennyiben a nyomozást nem veszélyezteti, úgy a gyanúsítottak megvizsgálhatják az ügy iratait. Ami a kérelmező előzetes letartóztatásának konkrét indokát illeti, a bíróság megismételte korábbi indoklását.

Megállapította, hogy a szökés kockázatát kevésbé súlyos intézkedéssel nem lehet elkerülni.

27. 2014. január 9-én a Fővárosi Törvényszék a fenti döntést hatályban tartotta.

28. 2014. január 30-án a kérelmező *többek között* az Egyezmény 6. Cikk 1. pontjára hivatkozva kérte az előzetes letartóztatás alapjául szolgáló bizonyítékokba való betekintés lehetőségét. A Fővárosi Főügyészség ezt a kérelmet elutasította, hangsúlyozva, hogy a nyomozás még folyik.

29. 2014. március 26-án a kérelmező szabadlábra bocsátását kérlemelte. Kérelmében előadta, hogy továbbra sem kapott semmilyen bizonyítékot az előzetes letartóztatás alátámasztására vonatkozóan. A hatóság által beszerzett, és a kérelmezőnek továbbított szakértői vélemények nem tartalmaztak bizonyítékot arra, hogy a kérelmező a bűncselekmény elkövetésében részt vett volna. A kérelmező ezen kívül dokumentumot csatolt annak bizonyítékaul, hogy édesanyja, aki vállalta költségeinek viselését, megfelelő jövedelemmel rendelkezik-

30. 2014. április 3-án a Fővárosi Törvényszék elutasította a kérelmező szabadlábra bocsátás iránti kérelmét, és 2014. június 6-ig meghosszabbította előzetes letartóztatását. A Törvényszék a Bíróság esetjogára hivatkozva fenntartotta azt az álláspontját, hogy az előzetes letartóztatás a bűnismétlés kockázata miatt szükséges (Büntetőeljárásról szóló törvény 129. § (2) (d)). Figyelembe vette, hogy a kérelmező a büntetőeljárás megkezdésekor két hétig szökésben volt, és ugyancsak a büntetőeljárás kezdetekor, sikertelenül bár, de hamis alibit próbált biztosítani, mely körülmények a kérelmező ellen szólnak a vele kapcsolatos jövőbeli kockázatok mérlegelésekor. Azt is figyelembe vette, hogy a nyomozati szakasz a végéhez közeledik, és a még hátralévő nyomozási intézkedések fényében valószínűtlen, hogy a kérelmező befolyásolni tudja a nyomozás kimenetelét. A Fővárosi Törvényszék megállapította ennél fogva, hogy sem a kérelmező szökése, sem a nyomozás befolyásolásának veszélye nem reális. Azonban azt is megállapította, hogy egy másik büntetőeljárás is folyamatban van a kérelmezővel szemben, hamis alibit kísérelt meg bizonyítani, és ezen kívül azt is figyelembe kell venni, hogy a bűncselekmény elkövetése "professzionális" volt, valamint személyes körülményei bizonytalanok, ezért a bíróság megállapította, hogy fennáll a legszigorúbb kényszerintézkedés folytatásának indoka, tekintve a bűnismétlés kockázatára.

31. 2014. április 18-án a Fővárosi Ítéltábla hatályban tartotta az előzetes letartóztatás meghosszabbítására vonatkozó határozatot, és indoklásában előadta, hogy a bűnelkövetés, szökés és a nyomozás tanúk vallomásának befolyásolásával történő akadályozása továbbra is fennáll (Büntető eljárásról szóló törvény 129. § (2) bek. (b) – (d) pontok). A bíróság úgy döntött, hogy a kilátásban lévő súlyos büntetés önmagában is elegendő indok a szökés kockázatának fennállásához. Ezen kívül, az a tény, hogy a

kérelmező kísérlete a tanúk befolyásolására már több mint 1 éve történt, nem enyhíti az összejátszás kockázatát, különös tekintettel arra, hogy a harmadik állítólagos elkövető, továbbra is ismeretlen helyen tartózkodik, és azonosítása nem sikerült.

32. 2014. május 29-én a kérelmező ismét szabadlábra helyezésért folyamodott, hangsúlyozva, hogy nincs bizonyíték arra, hogy részt vett volna a rablásban. Azzal érvelt, hogy miután a nyomozási eljárás lezárult, annak akadályozása kizárt. Szintén előadta, hogy a kilátásban lévő súlyos büntetés önmagában nem indokolja előzetes letartóztatásban tartását. Előadta, hogy egy vállalkozás munkaviszonyt kíván létesíteni vele a szabadlábra helyezését követően.

33. 2014. június 5-én a Fővárosi Törvényszék a Büntetőeljárásról szóló törvény 129. § (2) bek. (d) pontja (bűnismétlés kockázata) alapján 2014. augusztus 6-ig meghosszabbította a kérelmező előzetes letartóztatását, hangsúlyozva a bűncselekmény elkövetésének „professzionális” körülményeit. Megállapította azt is, hogy az adott ügyben a letartóztatás egyéb indoka nem áll fent.

34. A kérelmező és ügyvédje a tárgyaláson részt vettek. A kérelmező ügyvédje ismét hangsúlyozta, hogy sem ő, sem a kérelmező nem kapott betekintést a nyomozati iratokba, és ezért nem ismeri azokat a bizonyítékokat, melyek a kérelmező bűnösségének alapos gyanúját megalapozzák. Azzal érvelt, hogy a bizonyítékokhoz való hozzáférés a nyomozati szakaszban fontosabb, mint a vádemelést követően.

35. A kérelmező fellebbezett, arra hivatkozva, hogy az elkövetés „professzionális” körülményeit, az ügyészség a letartóztatás meghosszabbítására vonatkozó indítványában nem is említette.

36. 2014. június 19-én a Fővárosi Ítéltábla a Büntetőeljárásról szóló törvény 129. § (2) bek. (b) – (d) pontok alapján (szökés, nyomozás akadályozása és bűnismétlés kockázata) alapján hatályában fenntartotta az alsóbb fokú bíróság határozatát.

37. 2014. július 8-án a Fővárosi Főügyészség vádat emelt, tekintve, hogy a nyomozati szakasz lezárult.

38. 2014. július 21-én a Fővárosi Törvényszék a Büntetőeljárásról szóló törvény 129. § (2) bek. (b) és (d) pontok alapján (szökés és bűnismétlés kockázata) az elsőfokú Ítélet meghozatalának napjáig meghosszabbította a kérelmező előzetes letartóztatását. A bíróság a kérelmező meghallgatása nélkül döntött, és kiemelte, hogy a kilátásba helyezett büntetés súlyossága önmagában nem elegendő a szökés kockázatának megállapításához, azonban a kérelmező személyes körülményei, így például az a tény, hogy még családtagjai sem tudják elérni, a kockázat fennállását bizonyítják. Ezen kívül a bűncselekmény elkövetésének professzionális körülményei különösen szervezett természete, és az, hogy az elkövetésben többen vettek részt, azt a következtetést támasztja alá, hogy fennáll a bűnismétlés

kockázata. Tekintve, hogy a nyomozati szakasz lezárult, a bíróság az összejátszás kockázatát nem látta megalapozottnak.

39. 2014. augusztus 1-én a kérelmező fellebbezett, és arra hivatkozott, hogy a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok egyike sem támasztja alá azt a vádat, hogy ő volt az, aki a rendőrségi letartóztatás elől elmenekült, és egyik rendőr sem tudta azonosítani őt. Ezen kívül azzal érvelt, hogy a vele szemben folyamatban lévő másik büntetőeljárás tekintetében vádemelés nem történt, így azt az eljárást a bűnelkövetés tekintetében nem lehet figyelembe venni.

40. 2014. szeptember 10-én a Fővárosi Ítéltábla elutasította a kérelmező fellebbezését azzal, hogy a fentiekén kívül az összejátszás veszélye is fennáll.

41. 2014. november 13-án a harmadik gyanúsítottat elfogták.

42. 2015. január 15-én, hat hónappal a vádemelést követően, a Fővárosi Törvényszék a Büntetőeljárásról szóló törvény 132. § (1) bek. (a) pontja alapján felülvizsgálta a kérelmező előzetes letartóztatását, és az elsőfokú ítélet meghozatalának időpontjáig meghosszabbította azt. A korábbi indokokkal megegyezően ismét megállapította, hogy fennáll alapos gyanúja annak, hogy a kérelmező a vád tárgyát képező bűncselekményeket elkövette, fennáll a szökés veszélye, az eljárás akadályozásának veszélye (Büntetőeljárásról szóló törvény 129. § (2) bek. (b).), és a bűnismétlés kockázata is (129. § (2) bek.(d)). A bíróság hozzátette, hogy várhatóan két másik gyanúsított ellen is vádemelés történik majd, és tekintve, hogy a kérelmező már korábban megkísérelte a tanúkat befolyásolni, ezért fennáll az összejátszás kockázata is (Büntetőeljárásról szóló törvény 129. § (2) (c)).

43. Az ügyészség előterjesztését néhány nappal azt követően adták át a kérelmezőnek, hogy a letartóztatás meghosszabbítására vonatkozó döntés megszületett.

44. A Fővárosi Ítéltábla 2015. február 17-én hatályában fenntartotta az első fokú határozatot.

45. 2015. április 20-án a Fővárosi Főügyészség vádat emelt a harmadik gyanúsított és egy további személy ellen.

46. 2015. július 29-én a Fővárosi Ítéltábla lefolytatta a kérelmező előzetes letartóztatásának éves felülvizsgálatát és a korábbi indokok alapján az elsőfokú ítélet meghozatalának időpontjáig meghosszabbította azt.

47. Időközben a kérelmező és K.I. ügyében tárgyalást tartottak. Az eljáró bíróság első tárgyalására 2014. szeptember 19-én került sor. Fővárosi Törvényszék 2014. november 13-án, 2015. január 15-én, április 7-én, június 19-én, szeptember 15-én, október 7-én, november 3-án, és december 1-én és 21-én, valamint 2016. február 9-én és március 23-án tartott tárgyalást. A vádemelés alapján úgy tűnik, hogy az eljárás 2015. április 20-át követően a két másik gyanúsítottira is kiterjedt.

48. 2016. március 23-án a Fővárosi Törvényszék ítéletet hozott, melynek indoklása 63 oldalból állt. Az ítélet a kérelmezőre, K.I.-re és a két másik

gyanúsítotttra vonatkozott. A kérelmezőt rablás és magánlaksértés miatt 9 év börtönbüntetésre ítélték. Ugyanazon a napon a Fővárosi Törvényszék a kérelmező fogva tartását a másodfokú eljárás lezárásának napjáig meghosszabbította. Ezt a döntést a Fővárosi Ítéltábla 2016. június 14-én hatályában fenntartotta.

49. A másodfokú eljárás jelenleg folyamatban van.

II. RELEVÁNS HAZAI JOG ÉS JOGGYAKORLAT

50. A Büntetőeljárásról szóló törvény (1998. évi XIX. tv.) a következőképpen rendelkezik:

129. §

„(2) A terhelt előzetes letartóztatásának szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt folytatott eljárásban, és akkor van helye, ha

a) megszökött, a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, vagy szökést kísérelt meg, illetőleg az eljárás során ellene újabb, szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény miatt eljárás indult,

b) szökésének vagy elrejtőzésének veszélyére tekintettel vagy más okból megalapozottan feltehető, hogy az eljárási cselekményeknél a jelenléte másképp nem biztosítható,

c) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén, különösen a tanúk befolyásolásával vagy megfélemlítésével, tárgyi bizonyítási eszköz, okirat megsemmisítésével, meghamisításával vagy elrejtésével megghiúsítaná, megnehezítené vagy veszélyeztetné a bizonyítást,

d) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el.”

130. §

“(2) A bíróság előzetes letartóztatás helyett lakhelyelhagyási tilalmat, házi őrizetet vagy távollattartást is elrendelhet.”

131. §

“(1) A vádirat benyújtása előtt elrendelt előzetes letartóztatás az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb egy hónapig tart. Az előzetes letartóztatást a nyomozási bíró alkalmanként legfeljebb három hónappal, összesen legfeljebb az előzetes letartóztatás elrendelésétől számított egy év elteltéig meghosszabbíthatja. Ezt követően az előzetes letartóztatást a törvényszék egyesbíróként eljárva, a nyomozási bíró eljárására vonatkozó szabályok szerint, alkalmanként legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja.”

133. §

“(1) Az előzetes letartóztatás megszüntetése iránti indítványt a bíróság érdemben megvizsgálja, és erről indokolt határozatot hoz. Ha a terhelt, illetőleg a védő az

ismételt indítványban új körülményre nem hivatkozik, a bíróság az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.”

136. §

“(1) Az előzetes letartóztatás megszüntetése iránti indítványt a bíróság érdemben megvizsgálja, és erről indokolt határozatot hoz. Ha a terhelt, illetőleg a védő az ismételt indítványban új körülményre nem hivatkozik, a bíróság az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.”

186. §

“(2) A gyanúsított, a védő és a sértett a nyomozás során is megtekintheti a szakvéleményt, az egyéb iratokat pedig akkor, ha az a nyomozás érdekeit nem sérti.”

193. §

“(1) A nyomozás elvégzése után az ügyész vagy - ha az ügyész másképp nem rendelkezik - a nyomozó hatóság a gyanúsítottnak és a védőnek az erre kijelölt helyiségben átadja a nyomozás összefűzött iratait. Lehetővé kell tenni, hogy a gyanúsított és a védő az esetleges vádemelés alapjául szolgáló összes iratot - kivéve a zártan kezelt iratokat - megismerhesse.”

210. §

“(1) A nyomozási bíró ülést tart, ha az indítvány tárgya

a) a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés (129. §, 137. §, 138. §, 138/A. §, 140. §) elrendelése,

b) előzetes letartóztatás vagy házi őrizet meghosszabbítása, és az indítványban a korábbi határozathoz képest a meghosszabbítás okaként új körülményre hivatkoztak, ...”

211. § (a 2015. július 1. utáni állapot)

„(1a) Ha az indítvány tárgya előzetes letartóztatás elrendelése, a gyanúsítottnak és a védőnek megküldött indítványhoz csatolni kell azoknak a nyomozási iratoknak a másolatát, amelyekre az indítványt alapozzák. Ha az indítvány tárgya az előzetes letartóztatás meghosszabbítása, a gyanúsítottnak és a védőnek megküldött indítványhoz csatolni kell azoknak az indítványt megalapozó nyomozási iratoknak a másolatát, amelyek az előzetes letartóztatás tárgyában hozott legutóbbi döntést követően keletkeztek.

...

(3) Az ülésen az indítványozó az indítványt megalapozó bizonyítékokat írásban előterjeszti, vagy szóban előadja. A jelenlevőknek módot kell adni arra, hogy az indítványozó bizonyítékait - a 186. § keretei között - megismerjék. Ha az értesített nem jelent meg, de az észrevételét írásban benyújtotta, ezt a nyomozási bíró ismerteti.

(4) A nyomozási bíró megvizsgálja, hogy az indítvány törvényi előfeltételei fennállnak-e, nincs-e akadálya a büntetőeljárásnak, és az indítvány megalapozottsága iránt nem támaszthatók-e ésszerű kételyek. A 210. § (1) bekezdésének a)-d) és g) pontja esetén a vizsgálat kiterjed a gyanúsított személyi körülményeire is.”

214. §

“(1) A nyomozási bíró - ha e törvény másképp nem rendelkezik - az indítvány előterjesztésétől számított három napon belül indokolt végzéssel határoz, amelyben az indítványnak helyt ad, részben ad helyt, vagy azt elutasítja. Az indokolás tartalmazza az indítvány lényegét, az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény rövid leírását és minősítését, az indítvány törvényi feltételeinek fennállását vagy azok hiányára való utalást. Ha a nyomozási bíró az indítványt elutasította, változatlan alapon újabb indítvány előterjesztésének nincs helye.”

215. §

“(1) A nyomozási bíró határozata ellen az jelenthet be fellebbezést, akivel a határozatot közölték. A kihirdetés útján közölt határozat elleni fellebbezést a kihirdetés után nyomban be kell jelenteni.

...

(5) Fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés elrendelése.”

51. 2011. május 4-én a Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiumának vezetője BKv. 93 számon véleményt adott ki a Büntetőeljárásról szóló törvény *habeas corpus* eljárásokkal kapcsolatos, nyomozati iratokba való betekintésről szóló szabályainak értelmezéséről.

52. Ebben a dokumentumban hangsúlyozták többek között, hogy az ügyész döntési szabadsága annak eldöntése, hogy a nyomozás addig keletkezett iratai közül melyeket tart olyanoknak, amelyek az indítványát megalapozzák; ezért az ügyész dönt arról, hogy mely bizonyítékok alapozzák meg az indítvány kedvező elbírálását. Mindenképpen az indítványt megalapozó, ezért az ülésen írásban előterjesztendő vagy szóban előadandó bizonyítékok azok, amelyek a nyomozás elrendelésére és a gyanúsítottal a megalapozott gyanú közlésére alapot adtak, továbbá azok a tények, amelyek az előzetes letartóztatás valamely különös okának meglétét bizonyítják, avagy valószínűsítik.

53. A vélemény kifejtette azt is, hogy a nyomozási bíró ülése kontradiktórius bírósági eljárás, ahol az indítványt előterjesztő ügyész által becsatolt bizonyítékokat a gyanúsított és a védője megismerheti, és azokkal szemben – az ülés keretei között – védekezést terjeszthet elő. Az előzetes letartóztatás elrendelésére irányuló indítvány tárgyában tartott ülésen a nyomozási bíró irat-ismerete is csak azokra az iratokra korlátozódik, amelyeket az ügyész az indítványához csatolt, vagy az ülésen előterjesztett. A bírósági eljárás kontradiktórius jellegéből következően tehát nem az ülésen, és nem a nyomozási bíró feladata az, hogy a nyomozás sikerének érdekében az ülésen részt vevők iratismereti jogát korlátozza. Az ügyésznek kell eldöntenie, milyen bizonyítékokat tart elégségesnek az indítványának megfelelő bírói döntéshez, amellet, hogy a nyomozás iratainak megismerését a nyomozás sikere érdekében korlátozza.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKK 3. PONTJÁNAK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

54. A kérelmező azt kifogásolta, hogy előzetes letartóztatásának időtartama meghaladta az egyezmény 5. Cikk 3. pontjában megfogalmazott „ésszerű időhatár”-t, mely a következőképpen rendelkezik:

„E Cikk 1. c) bekezdésének rendelkezésével összhangban letartóztatott vagy őrizetbe vett ... személynek joga van arra, hogy ésszerű időhatáron belül tárgyalást tartsanak ügyében vagy a tárgyalásig szabadlábra helyezték. A szabadlábra helyezés olyan feltételekhez köthető, melyek biztosítják a tárgyaláson való megjelenést.”

A. Elfogadhatóság

55. A Bíróság megjegyzi, hogy a szóban forgó panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. Cikk 3 (a) pontjának szempontjából. Megjegyzi továbbá, hogy semmi más alapon nem elfogadhatatlan. Ezért a kérelmet elfogadhatónak kell minősíteni.

B. Érdemi kérdések

1. A felek előadásai

56. A kérelmező előadta, hogy előzetes letartóztatásának releváns és megfelelő indokai hiányoztak. Hangsúlyozta, hogy az eljárás folyamán a hazai bíróságok az előzetes letartóztatás elrendelése, illetve meghosszabbítása során nem tudtak perdöntő indokokkal szolgálni a kérelmező szabadságától való megfosztása tekintetében. Nem volt meggyőző és érdemi bizonyítékokkal alátámasztott, alapos gyanú arra, hogy a kérelmező bűncselekményt követett volna el. Ezen kívül a helyi hatóságok pusztán megismételték a kérelmező letartóztatásának indokait, anélkül, hogy az ügy konkrét körülményeit mérlegelték volna.

57. Az előzetes letartóztatás konkrét indokainak tekintetében a kérelmező előadta, hogy nem áll fönt olyan körülmény, mely a bűnismétlés veszélyét alátámasztotta volna, mivel letartóztatása előtt munkaviszonyban volt, és édesanyja vállalta, hogy szabadlábra helyezését követően gondoskodik róla. Ezen kívül, a hazai bíróságok által a bűnismétléssel kapcsolatban hivatkozott másik büntetőeljárásban soha nem történt vádemelés.

58. A büntetőeljárás akadályozása tekintetében, a kérelmező hangsúlyozta, hogy önként adta föl magát a rendőrségnek, és nincs

bizonyíték arra, hogy megpróbálta volna a tanúkat befolyásolni. Mindenesetre ez a kockázat a nyomozás lezárásával megszűnt.

59. Végül a kérelmező azzal érvelt, hogy a hazai bíróságok elmulasztották a kevésbé szigorú intézkedések lehetőségének mérlegelését.

60. A Kormány előadta, hogy a kérelmező előzetes letartóztatása teljes mértékben megfelelt a hazai jogban előírtaknak, indoka releváns volt, és kielégítő. Hangsúlyozta, hogy az előzetes letartóztatás időtartama nem haladta meg az abszolút szükséges mértéket.

61. A Kormány álláspontja szerint a szóban forgó bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja folyamatosan fennállt az eljárás teljes időtartama alatt, ezen kívül, a hazai hatóságok mérlegelték az ügy egyedi körülményeit és a kérelmező személyes helyzetét.

62. A Kormány fenntartotta azt a véleményét, hogy a hazai hatóságoknak jogában állt a kérelmezőt őrizetben tartani, tekintve, hogy jövedelemmel nem rendelkezett, büntetett előítéletű volt, és egy másik ügyben nyomozás volt folyamatban ellene, ezért fennállt a bűnisméltlés veszélye. A Kormány azt is előadta, hogy az előzetes letartóztatást a nyomozás akadályozásának és a tanúk befolyásolásának veszélye is indokolta. Végül a Kormány azt is hangsúlyozta, hogy enyhébb intézkedések alkalmazása veszélyeztette volna az eljárás megfelelő lefolytatását.

63. Végül a Kormány előadta, hogy a hatóságok a kérelmező ügyének elbírálása során, gondosan jártak el, és nem róható föl a hatóságoknak az eljárás elhúzódását eredményező semmilyen magatartás.

2. A Bíróság értékelése

(a) Általános elvek.

64. Az egyezmény 5. Cikke 3. pontjára vonatkozó általános elveket a *Buzajdi v. the Republic of Moldova* ([GC], no. 23755/07, §§ 84-102, ECHR 2016) nemrégiben hozott ítélet foglalja össze.

(b) A fenti elvek alkalmazása a jelen esetben.

65. A Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező letartóztatása 2013. április 23-án kezdődött, és első fokon 2016. március 23-án hoztak ítéletet. Ezért az Egyezmény 5. Cikk 1. (c) pontja szempontjából, előzetes letartóztatásnak minősülő fogva tartása majdnem három évig tartott. A Bíróság ezt az időszakot abszolút értelemben nem tekinti rövidnek (ld. és v. ö. *Doronin v. Ukraine*, no. 16505/02, § 61, 19 February 2009).

66. A Bíróság megállapítja, hogy a hazai bíróságok az alapos gyanú fennállásának megállapítását a nyomozás során összegyűjtött jelentős mennyiségű bizonyítékra alapozták. A Bíróság szintén figyelembe veszi, hogy az előzetes letartóztatás teljes időtartama alatt fennállhatott a kérelmező rablás elkövetésével kapcsolatos bűnösségéhez fűződő alapos gyanú, de emlékeztet arra, hogy az alapos gyanú fennállása önmagában még

nem igazolja az előzetes letartóztatást, és annak egyéb indokát is meg kell adni (ld. *Buzajdi*, id. fönt, 95. pont). Ezért a Bíróság megvizsgálja, hogy a bíróságok által felhozott egyéb indítékok elegendő alapul szolgáltak-e arra, hogy a kérelmezőt megfosszák szabadságától.

67. A Bíróság megállapítja, hogy a hatóságok az eljárás folyamán a letartóztatással kapcsolatos döntéseiket az alapos gyanú fennállásán kívül három okkal indokolták meg, mégpedig (i) a szökés veszélye, tekintve, hogy a vád tárgyát képező bűncselekmény súlyos volt, és ezért a kilátásban lévő büntetés is ennek megfelelő, továbbá, hogy a kérelmező a rendőrség elől elrejtőzött, (ii) az összejárás veszélye, melyet az a tény igazol, hogy a kérelmező a letartóztatását megelőzően megkísérelte a tanúkat befolyásolni, (iii) a bűnismétlés kockázata, tekintettel a kérelmező pénzügyi körülményeire, és tekintettel arra is, hogy a szóban forgó bűncselekményt egy másik büntetőeljárás nyomozati szakasza alatt követte el, és ráadásul a kérelmező büntetett előéletű.

68. Ennél fogva arról kell megbizonyosodni, hogy a hazai hatóságok vajon meggyőződtek-e arról és meggyőzően bizonyították-e, hogy a döntésük alapjául szolgáló tények alátámasztják-e azt, hogy a kérelmező megszökhet, bármilyen módon akadályozhatja az igazságszolgáltatást, vagy újabb bűncselekményt követhet el. A Bíróság emlékeztet ezzel kapcsolatban arra, hogy a hazai hatóságok feladata annak vizsgálata, hogy a letartóztatás folyamán fennállnak-e a letartóztatást megalapozó feltételek. A bizonyítási teher letartóztatottra történő áthelyezése kiemelkedő jelentőségű az Egyezmény 5. Cikkében megfogalmazott szabály alkalmazása szempontjából, és így ez olyan rendelkezés, mely különleges eltérést fogalmaz meg a személyes szabadsághoz való jog tekintetében, amely csak taxatív felsorolt és szigorúan meghatározott ügyekben lehetséges (ld. többek között *Yevgeniy Gusev v. Russia*, no. 28020/05, § 83, 5 December 2013). Ezen kívül a letartóztatottól nem várható el annak bizonyítása, hogy szabadlábba helyezésének feltételei fennállnak (ld. *Bykov v. Russia* [GC], no. 4378/02, § 64, 10 March 2009).

69. Ami a szökés veszélyét illeti, a Bíróság emlékeztet arra, hogy ennek elemzése több tényező figyelembevételét igényli, különösen a szóban forgó személy jellemvonásai, morálja, lakáskörülményei, foglalkozása, vagyona, családi kötelei és ahhoz az országhoz való kötődése, ahol a nyomozás ellene folyik (ld. *Neumeister v. Austria*, 27 June 1968, § 10, Series A no. 8, and *Yegorychev v. Russia*, no. 8026/04, § 54, 17 May 2016). Bár a vádak illetve a kilátásba helyezett büntetés súlyossága a szökés, vagy bűnismétlés elkövetése szempontjából releváns tényező, de önmagában nem igazolhat hosszú előzetes letartóztatást (ld. *Ilijkov v. Bulgaria*, no. 33977/96, §§ 80-81, 26 July 2001).

70. A vádak és a kilátásba helyezett büntetés súlyosságán kívül arra is hivatkoztak, hogy a kérelmező a rendőrség elől elszökött, elfogatási parancsot követően tartóztatták le, és, hogy még családtagjai számára sem

volt elérhető. Ezek kétségtelenül a szökés veszélyét alátámasztó körülmények, és az iratok között található bizonyítékok alapján a jelen ügyben relevánsnak tekinthetők.

71. Ami annak kockázatát illeti, hogy a kérelmező a tanúkat befolyásolja, a Bíróság megjegyzi, hogy a hazai bíróságok azt is megállapították, hogy a kérelmező letartóztatásakor hamis alibit igyekezett bizonyítani. Ennek alkalmatlansága azonban azonnal kiderült, ez a körülmény tehát nem indokolhatja közvetlenül a kérelmező letartóztatásának meghosszabbítását. A Bíróság tudomásul veszi ugyanakkor, hogy a nyomozás idejének döntő részében egy harmadik, majd azt követően egy negyedik gyanúsított személyazonosságát nem sikerült kideríteni (ld. 18. 23. és 31. pont fent).

72. Valóban igaz, hogy hosszú távon, pusztán a nyomozás érdekei egy gyanúsított fogva tartását önmagukban nem igazolják, mivel általában a nyomozás előrehaladtával, a nyilatkozatok megtételével, és a vizsgálatok lefolytatásával a kockázat egyre csökken (ld. még *Clooth v. Belgium*, 12 December 1991, § 43, Series A no. 225). ugyanakkor több vádlott esetén a bizonyítékok begyűjtése és a tanúk meghallgatása gyakran bonyolult feladatnak bizonyul. A Bíróság tudomásul veszi, hogy amennyiben fennáll annak a veszélye, hogy egy bűnelkövetői csoport más tagjai akadályozzák az eljárást, akkor ez jó alapelv szolgál arra, hogy a hatóságok még szigorúbban vizsgálják a kérelmező folyamatos letartóztatásban tartását (ld. *Mierzejewski v. Poland*, no. 15612/13, § 43, 24 February 2015).

73. A bűnismétlés kockázatával kapcsolatban a Bíróság megjegyzi, hogy a hazai bíróságok ezzel kapcsolatban kiemelték a kérelmező büntetett előéletét, azt, hogy a rablás elkövetésekor egy másik ügyben nyomozás folyt ellene, a bűncselekmény elkövetésének professzionális körülményeit, és azt, hogy személyes körülményei bizonytalanok voltak, beleértve azt is, hogy sem jövedelme, sem munkája nem volt (ld. 23. 31 és 39. pont fent). Bár önmagában az a tény, hogy valaki munkanélküli, vagy nincs családj, nem bizonyítja, hogy egy személy új bűncselekményt kövessen el (ld. *Sulaoja v. Estonia*, no. 55939/00, § 64, 15 February 2005), a Bíróság tudomásul veszi, hogy az adott ügy körülményei között a hazai bíróságok által felhívott körülmények alapján, a bűnismétlések kockázata valóban fennállt.

74. A Bíróság azt is tudomásul veszi, hogy a hazai bíróságok vizsgálták, hogy az előzetes letartóztatáson kívül más megelőző intézkedés megfelelő lett volna-e az eljárás biztonságos lefolytatásához. A hazai bíróságok minden egyes határozatukban negatív választ adtak erre a kérdésre, megállapítva, hogy a fogva tartás elmaradása hatástalan lenne, még a kérelmező és édesanyja által felajánlott garanciák ellenére is (ld. 23, 26. 31. pont).

75. Összefoglalva, a hazai bíróságok álláspontja arra utal, hogy, ellentétben a kérelmező által előadottakkal, a Büntetőeljárásról szóló törvény 129. §-át nem felületesen vagy automatikusan alkalmazták, és alapos vizsgálatnak vetették alá a kérelmező letartóztatása mellett, illetve az

ellen szóló körülményeket. A fentiek alapján a bíróság nem tudja elfogadni a kérelmező érvelését, mely szerint a hazai bíróságok döntése a Büntetőeljárásról szóló törvényben felsorolt okok pusztá felsorolása volt, anélkül, hogy elmagyarázták volna, hogy ezeket az elveket az adott ügyben, hogyan alkalmazták (v. ö és szembesítendő *Castravet v. Moldova*, no. 23393/05, § 34, 13 March 2007).

76. Így a kérelmező előzetes letartóztatásának indoka releváns és megfelelő volt, a fogva tartás teljes időtartama tekintetében. A „releváns és megfelelő” indok vizsgálata azonban nem lehet teljesen független az előzetes letartóztatás tényleges hosszától. Ennél fogva azt is meg kell vizsgálni, hogy a bíróságok az eljárás során „különleges gondosságot” tanúsítottak-e.

77. A kérelmező előzetes letartóztatása majdnem három évig tartott. Az időtartam hossza már önmagában gondot jelenthet. Nincs azonban jele annak, hogy akár a bíróságok, akár az ügyészség bármely jelentősebb időszakra elhúzta volna az eljárást (ld. *Sergey Denisov v. Russia*, no. 21566/13, § 81, 8 October 2015, és az ott hivatkozott esetek). Úgy tűnik, hogy a nyomozás bizonyos fokig bonyolult volt, figyelembe véve azt is, hogy a kérelmezőn kívül további gyanúsítottak személyazonossága hosszú ideig ismeretlen maradt. A harmadik gyanúsítottat egészen 2014. novemberéig nem sikerült elfogni.

78. A 2014. július 8-i vádemelést követően a Fővárosi Törvényszék több tárgyalást tartott rövid tárgyalási időközökkel (ld. 48. pont fent). Az eljárási időt később két további gyanúsított ellen 2015. április 20-án benyújtott vádemelés miatt meghosszabbították; az eljárás ezt követően is gyorsan haladt. A bíróság végül egy év és hat hónap tárgyalási időt követően hozott a kérelmező tekintetében ítéletet (ld. 49. pont fent). Megállapítható, hogy az adott körülmények között, a hazai hatóságok a kérelmező ügyének kezelésében a megfelelő gondossággal jártak el.

79. A fenti körülmények figyelembevételével, az Egyezmény 5. Cikk 3. pontját nem sértették meg.

II. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKK 4. PONTJÁNAK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

80. A kérelmező kifogásolta, hogy a fogva tartására irányuló eljárásban több hiba történt, így különösen a 2015. január 29-én hozott előzetes letartóztatásra vonatkozó határozatot eljárási jogainak megsértésével adták ki. Azzal érvelt, hogy az „fegyverek egyenlőségének elve” nem érvényesült, és nem kapott betekintést az iratokba. Az Egyezmény 5. Cikk 4. pontjára hivatkozott, mely a következőképpen rendelkezik:

„Szabadságától letartóztatás vagy őrizetbe vétel folytán megfosztott minden személynek joga van olyan eljáráshoz, melynek során őrizetbe vételének

törvényességéről a bíróság rövid határidőn belül dönt, és törvényellenes őrizetbe vétele esetén szabadlábra helyezését rendeli el.”

A. Elfogadhatóság

81. A Bíróság megállapítja, hogy a kérelem nem nyilvánvalóan alaptalan, az Egyezmény 35. Cikk 3. (a) pontjának szempontjából. Megállapítja továbbá, hogy semmilyen más alapon nem elfogadhatatlan. Ezért a kérelmet el kell fogadni.

B. Érdemi kérdések

1. A felek előadásai

82. A kérelmező előadta, hogy a letartóztatásával kapcsolatos tárgyalások során nem tartották be a minimális eljárásjogi követelményeket. Ami a részleteket illeti, a Fővárosi Törvényszék 2015. január 29-i határozatával kapcsolatban – melyet a Fővárosi Ítéltábla is megerősített – a kérelmező előadta, hogy a kényszerítő intézkedés meghosszabbítására vonatkozó ügyészi indítványt csak a határozat meghozatalát követően kapta kézhez. Ezért nem állt módjában megvizsgálni az indítványt, és a bíróság előtt észrevételeket tenni az indítvánnyal kapcsolatban. Ezen kívül a Fővárosi Főügyészség a kérelme ellenére sem engedélyezte számára az előzetes letartóztatás alapjául szolgáló bizonyítékokba való betekintést, azon az alapon, hogy a nyomozás még folyik. Mivel a büntetőügy irataiba nem lehetett betekinteni, és az ügyészi indítványt a kérelmező nem kapta meg, ezért a védelem az ügyész indokait nem ismerte meg.

83. A Kormány a 2011. május 4-i 93-as számú BKv. véleményre hivatkozva lényegében azzal érvelt, hogy a nyomozati szakaszban a gyanúsított iratbetekintési joga korlátozott, és csak olyan iratbetekintés lehetséges, mely nem ellentétes a nyomozás érdekeivel. Előadták továbbá, hogy a kérelmező és ügyvédje 2013. április 5-én kapta kézhez az ügyész előzetes letartóztatásra vonatkozó indítványát, és így lehetőségük volt arra, hogy ezzel kapcsolatban kifejtsek álláspontjukat. Ezen kívül, az előzetes letartóztatás meghosszabbítására irányuló, 2013. április 30-án kelt ügyészi indítványt, még ugyanazon a napon megküldték a kérelmezőnek és ügyvédjének, amelyet 2013. május 6-án kézhez is kaptak. Továbbá az ügyészség 2013. június 30-i 2013. szeptember 27-i 2013. december 20-i és 2014. március 31-i indítványait egyidejűleg küldték meg a bíróságoknak, a kérelmezőnek és ügyvédjének, június 31-én (*sic*), szeptember 30-án, 2013. december 21-én és 2014. április 1-én. A 2014. május 28-án benyújtott indítványt szintén egyidejűleg küldték ki valamennyi félnek. Az indítványokat a kérelmező 2013. augusztus 2-án, október 2-án és december 30-án, illetve 2014. április 2-án és május 30-án kapta meg, mindegyik alkalommal több nappal az adott kényszerítő intézkedés hatálya lejártá előtt,

ezért a kérelmezőnek volt lehetősége arra, hogy a dokumentumokat megvizsgálja, és az álláspontját kifejtse.

2. A Bíróság értékelése

84. A Bíróság emlékeztet arra, hogy a fogva tartással kapcsolatban előterjesztett fellebbezés ügyében az Egyezmény 5. Cikk 4. pontja alapján lefolytatott bírósági eljárások során mindig kontradiktórius eljárásban kell eljárni, figyelembe véve az „fegyverek egyenlőségének” elvét mind a felek az ügyészség illetve a fogva tartott személy tekintetében. A fegyverek egyenlőségének elve nem érvényesül, ha a kérelmező vagy ügyvédje nem kap iratbetekintési jogot a nyomozati iratok azon dokumentumaiba, melyek a letartóztatás törvényességének vizsgálatához szükségesek (ld. többek között *Mooren v. Germany* [GC], no. 11364/03, § 124, 9 July 2009).

85. A Bíróság tudomásul veszi a büntetőnyomozás hatékonyságához fűződő érdeket, mellyel kapcsolatban indokolt lehet a nyomozás során összegyűjtött információk titokban tartása, mert csak így biztosítható hogy a bizonyítékokat ne hamisítsák meg, és ne akadályozzák a bírósági eljárást (ld. *Lietzow v. Germany*, no. 24479/94, § 47, ECHR 2001-I, ld. a 6. Cikkrel kapcsolatban *A.T. v. Luxembourg*, no. 30460/13, § 79, 9 April 2015). Azonban e legitim cél követése nem járhat a védelem jogainak jelentős csorbitásával. Ezért a gyanúsított ügyvédjének megfelelő eljárásban biztosítani kell azokat az információkat, melyek alapvetőek a letartóztatás jogszerűségének megítéléséhez (ld. *Garcia Alva v. Germany*, no. 23541/94, §§ 42, 13 February 2001). Amint a Bíróság már korábban megállapította, az ügyvéd nehezen képviselheti ügyfelének érdekeit akkor, ha csak homályos elképzelései vannak arról, hogy az ügyészség milyen bizonyítékokra alapozza az indítványát, és milyen bizonyítékokat nyújt be a bírósághoz (ld. *Khodorkovskiy*, id. fent 228. pont). Ezért csak abban az esetben lehet korlátozni a letartóztatott vagy képviselőjének jogát az ügyészség ellene felhozott indítványával kapcsolatos iratokba való betekintésre, ha ez a vonatkozó közérdek fényében alapvető fontosságú. Ha a teljes betekintési jog biztosítása nem lehetséges, akkor az 5. Cikk 4. pontjának követelményei szerint, az így keletkezett nehézségeket oly módon kell ellensúlyozni, hogy biztosítsák az eljárás alá vont számára, az ellene felhozott vádak vitatásának hatékony lehetőségét (ld. *Piechowicz v. Poland*, no. 20071/07, § 203, 17 April 2012, további hivatkozással a *A. and Others v. the United Kingdom* [GC], no. 3455/05, § 205, ECHR 2009).

86. A kérelmező előadása alapján, melyet a Kormány nem cáfol, legalább egy esetben elmondható, hogy nem vitatott az a tény, hogy a védelem az ügyészi indítványt csak a letartóztatásra vonatkozó határozat meghozatalát követően kapta meg (ld. 44. pont fent). Ezen kívül nem vitatott az sem, hogy a folyamatban lévő nyomozásra hivatkozással sem a kérelmező, sem az ügyvéd nem kapott a büntetőügy irataiba betekintési jogot, annak ellenére, hogy ezt az ügyvéd kérte (ld. 35. pont fent).

87. A Bíróság véleménye szerint a gyanúsított nem vitathatja hatékonyan az ügyészség által megállapított tényállást, ha nem ismeri a tényállás alapjául szolgáló bizonyítékokat. Ebből az következik, hogy a gyanúsított számára megfelelő lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az indítványok alapjául szolgáló tanúvallomásokot és egyéb bizonyítékokat megismerje, beleértve a folyamatban lévő nyomozás eredményét is (ld. *Lietzow*, id. fent 46. pont).

88. Minthogy a kérelmezőnek nem adtak lehetőséget a letartóztatását igazoló körülmények tekintetében született dokumentáció megismerésére, és mivel ennek során nem vizsgálták, hogy a betekintési jog megtagadásának ellensúlyozására milyen intézkedések tehetők (35. pont fent), és mivel a kérelmező nem ismerhette meg az ügyészségi indítványt sem (ld. 44. pont fent), ezért a kérelmező a bíróság előtt nem volt abban a helyzetben, hogy megfelelő információk alapján érdemi ellenkérelmet terjesszen elő. A Bíróság ezért megállapítja, hogy a kérelmező a fogva tartásával kapcsolatos és az előzetes letartóztatás jogszerűségének felülvizsgálatával kapcsolatos eljárásban nem gyakorolhatta hatékonyan eljárási jogait.

89. Összefoglalva, a Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező által kezdeményezett, előzetes letartóztatásának jogszerűségét felülvizsgálni hivatott eljárás során az Egyezmény 5. Cikk 4. pontját megsértették.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

90. Az Egyezmény 41. cikke a következőképpen szól:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Kár

91. A kérelmező 30.000 Euró nem vagyoni árt követelt.

92. A Kormány vitatta ezt a követelést.

93. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a kérelmező a jogsértések miatt valóban elszenvedett nem vagyoni kárt, és méltányosságból 5,000 Eurót ítél meg neki az említett jogcímen.

B. Költségek és kiadások

94. A kérelmező a fentiekén kívül a Bíróság előtti eljárásban felmerült költségeire és kiadásaira 1.900 Euró térítést kért. Ez 100 Eurós óradíjjal számolva 19 óra jogi munkának felel meg.

95. A Kormány vitatta ezt a követelést.

96. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak olyan mértékben jogosult a költségek megtérítésére, amennyiben kimutatja, hogy azok ténylegesen felmerültek, szükségesek voltak, és összegük ésszerű. A jelen ügyben a rendelkezésre álló dokumentáció és a fenti kritériumok figyelembe vételével a Bíróság ésszerűnek tartja, hogy a kérelmezőnek az általa követelt teljes, 1,900 Euró összeget megítélje.

C. Késedelmi kamat

97. A Bíróság megfelelőnek találja, hogy a késedelmi kamat az Európai Központi Bank marginális hitelkamatlábán alapuljon, melyhez három százalékpontot kell hozzáadni.

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG,

1. Elfogadhatóvá *nyilvánítja* a kérelmet;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5. Cikkének 3. pontját nem sértették meg;
3. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5. Cikkének 4. pontját megsértették;
4. *Megállapítja*, hogy
 - (a) az alperes Államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára
 - (i) 5,000 Eurót (ötezer Euró) plusz az esetlegesen felmerülő adó összegét nem vagyoni kártérítés jogcímen; és
 - (j) költségek és kiadások jogcímen 1,900 Eurót (ezerkilencszáz Euró), plusz az esetlegesen felmerülő adó összegét kell kifizetnie nemzeti valutában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;
 - (b) a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábat három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után.

5. Egyhangúlag *elutasítja* a kérelmezők igazságos elégtétel iránti egyéb kérelmét.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2017. április 11-én, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Marialena Tsirli
Jegyzőkönyvezető

Vincent A. De Gaetano
Elnök